

Valtioneuvoston kanslia
Suomen kansallisen meripolitiikan ohjausryhmä

15.11.2018

Lausuntopyyntönnö 1.11.2018

LAUSUNTO SUOMEN MERIPOLITIIKAN LINJAUSTEN LUONNOKSESTA

Lausunnossaan Suomen ympäristökeskus kiinnittää huomiota erityisesti merentutkimuksen ja sen soveltamisen merkitykseen meripolitiikassa.

Asiakirjaan valitut neljä kärkeä (merten suojelu, merilogistiikka, meriklusteri ja merellinen tuotanto) ovat hyvin perusteltuja. On myös myönteistä, että osaaminen ja tutkimus sekä data on nostettu poikkileikkaaviksi asioiksi, sillä nämä liittyvät jokaiseen kärkiteemaan ja usein kattavat useamman kärkiteeman, mikä vahvistaa kärkiteemojen välistä synergiaa (esim. merten suojelu osana kolmea muuta kärkiteemaa).

Asiakirjassa tulisi mainita, että seuraava vuosikymmen 2021-2030 on nimetty UNESCO:n toimesta merentutkimuksen vuosikymmeneksi "United Nations Decade of Ocean Science for Sustainable Development". Vuosikymmenen ohjelmassa korostuu nimenomaan kestävä kehitys ja Agenda 2030:n tavoite 14, mitä korostetaan lausunnolla olevassa asiakirjassa. SYKE toteaa, että on erittäin hyvä, että agenda 2030 on näkyvästi esillä meripolitiikan linjauksessa.

Lisäksi on hyvä, että Suomen rooli ja vastuu globaalina toimijana nostetaan esiin ja sen vahvistamista tuetaan. Meripolitiikalle esitetty visio (s. 9) on hyvä.

Merensuojelun kärkiteemassa I on aiheellisesti korostettu tarvetta vahvistaa Suomen merensuojelun osaamista osana ulkoministeriön kehityspolitiikan strategioita. Painotus on erittäin tärkeä merensuojelun merkityksen kasvaessa entisestään. Valmis vientituote on Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma VELMU, jota onkin jo sovellettu ulkoministeriön kehitysyhteistyöhankkeeseen. Tässä kohdassa tulisi VELMUn lisäksi mainita Itämeren hyvien käytäntöjen, kuten muovitiekartan ja öljyntorjunnan asiantuntemuksen vientimahdollisuudet.

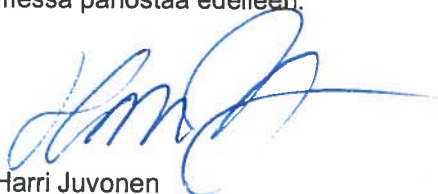
Öljyntorjuntakeskuksen perustaminen on erittäin kannatettava aloite.

Merilogistiikka -kärkiteemassa II mainittu vähäpäästöiseen meriliikenteeseen panostaminen on erittäin kannatettavaa. Tällä sektorilla on paljon tehtävää Itämeren alueella, joka toimii myös uuden vähäpäästöisen meriteknologian koalueena. Samalla kehitetään ympäristöteknologian uusia vientimahdollisuuksia. Tämän kärkiteeman yhteydessä olisi hyvä korostaa että Suomea voisi käyttää malliesimerkkinä Arktisissa/kylmissä olosuhteissa tapahtuvalle logistiikkasektorin kehitystyölle.

Merellinen tuotanto -kärkiteemassa IV on hyvä, että kestävyyttä ja vastuullisuutta korostetaan. Kärkiteeman esittelyn yhteydessä nostetaan taloudellisista toiminnoista esiin vesiviljely, energiantuotanto, bioteknologia sekä virkistyskäyttö. Näiden lisäksi voisi mainita merenpohjan mineraalit, joiden kestävä hyödyntämisen teknologian kehittämiseen Suomessa on mahdollisuuksia. Tässä kärkiteemassa tulisi myös korostaa sitä, että vesiviljelyn lopputuotteetkin voivat olla jalostusasteeltaan korkeita (esim. kosmetiikka) ja että tämän alan kehitystyöhön tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Myös meren virkistyskäyttöön liittyvät palvelut olisi syytä mainita.

Horisontaalisissa teemoissa on SYKEN näkökulmasta tärkeä etenkin ehdotus merentutkimusta tekevien yliopistojen ja tutkimuslaitosten verkostojen luomiseksi. SYKE myös korostaa, että jo nykyisin alan toimijat ovat hyvin verkostoituneita esim. merentutkimuksen infrastruktuurin ja vedenalaisen luonnon kartoituksen osalta. Sekä Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma VELMU, että Kansallinen merentutkimuksen infrastruktuuri FINMARI ovat SYKEN koordinoimia kansallisia merentutkimusalan verkostoja, joissa ovat mukana kaikki merkittävät suomalaiset alan toimijat. Kansallisen rahoituksen suuntaaminen näiden verkostojen kehittämiseen on Suomen merentutkimuksen kehittämisen kannalta ensiarvoisen tärkeää.

Tutkimuksen kehittämisessä on erittäin kannatettavaa globaalien valmiuksien kehittäminen, sillä Suomessa on kansainvälisestikin merkittävää osaamista. Asiakirjassa mainitaan aivan oikein kylmien alueiden tutkimus ja matalien rannikkoalueiden erityisosaaminen, joissa Suomi on jo kehittynyt ja joissa on vielä paljon potentiaali kehittyä merkittäväksi globaaliksi toimijaksi. SYKE korostaa, että tämän alan kehittämiseen tulee Suomessa panostaa edelleen.

Harri Juvonen
Pääjohtajan sijainen

Pasi Laihon
Merikeskuksen johtajan sijainen